

ҚҰРЫЛЫС КОДЕКСІН ТАЛҚЫЛАУ

2023 жылдың тамыз айының соңында Құрылыс кодексінің жобасы көпшіліктің талқылауына шығарылды. 2024 жылдың қаңтарында Құрылыс кодексінің жобасы ҚР Парламенті Мәжілісінің қарауына түсті. ҚР Сәулетшілер одағы алдағы жылдарға сәулет-қала құрылысы қатынастары мен құрылыс процестерін құқықтық реттеуді қамтамасыз етуге арналған негізгі құжаттың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес келмейтіндігіне байланысты бұл жоба Мәжілістің қарауына шығарылатын түрде қабылдана алмайтындығы туралы Қазақстан Президенті Қ-Ж. К. Тоқаев пен Мәжіліс төрағасы Е. Ж. Қошановтың атына хат жолдады. Одақ сарапшылары Кодекс жобасы күрделі және көптеген қайталанулармен, тарауларда олардың атауына, сәулет-қала құрылысы заңнамасының мәселелеріне тікелей қатысы жоқ мақалаларды орналастырумен толықтырылған деп санайды. Сонымен қатар, кәсіби сәулет-қала құрылысы қоғамдастығының, ҚР Сәулетшілер одағының мәртебесі мен рөлін елді мекендердің бас жоспарларының жобаларын, жекелеген аудандар мен кешендердің егжей-тегжейлі жоспарлау жобаларын, әлеуметтік маңызы бар қоғамдық ғимараттар мен кешендердің сәулеттік келбетін талқылау мен бекітуде нақты айқындау жоқ. Сәулет қауымдастығы мен сарапшылар Кодекс жобасы айтарлықтай қайта өңдеуді қажет етеді деп санайды.

СТУДЕНТТІК ТӘЖІРИБЕНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ

ҚазБСҚА. ГҮЛНАР АБДРАСИЛОВА

Жақында чаттардың бірінде: "Сәулет компанияларына кадрлар жетіспейді, мықты мектептер қажет..." дегенге көзім түсті. Әрине, солай, бірақ бұл мәселе екі жаққа да байланысты: өндіріс саласымен байланыссыз мықты мектеп бола алмайды. Мектеп теориялық білім береді, өндірістік тәжірибеде дағдылар қалыптасады. Нақты жобалық процеске қатыспай қажетті дағдыларды қалай дамытуға болады? Бұл мақсатта жоғары білімнің ажырамас бөлігі – өндірістік тәжірибелер бар. Жобалау ұйымдарындағы тәжірибе білім алушыларға өздерінің теориялық білімдерін бекітуге және кәсіби қызметіне қажетті дағдыларды игеруге мүмкіндік береді.

Студенттерді тәжірибеге қабылдайтын және мамандықтың практикалық негіздеріне үйрететін компаниялардың үлесі соғұрлым құнды. Әрине, кейбір компаниялар тығыз жұмыс кестесіне, тәлімгерлік жұмысқа уақыт бөлуіне ықпал білдірмеуіне байланысты студенттерді тәжірибеге қабылдаудан бас тартатын кездер болады. Бірақ мамандарды даярлау-бұл екі жақты жол: теорияны тәжірибе күшейтуі керек. Тәжірибеленушілерді үйлесімді жұмыс істейтін компанияның жұмысына енгізу оңай емес, бірақ әлеуметтік жауапты басшылар болашақ кәсіби мамандарды дайындаудағы өз рөлін түсінеді. ҚазБСҚА Сәулет факультеті көптеген жобалық компаниялармен тығыз жұмыс істейді: KAZGOR жобалау академиясы, «Урбостиль», «Градсервис», «Градо», «Градкомплекс», «Казгипроград»-1, «Қала құрылысы жобасының орталығы», «Алматыгенплан», «Вlgroup», «RAMS» және т.б. Оларды негізінен біздің факультеттің түлектері басқарады. Біз бұл компаниялардың қолдауын өте жоғары бағалаймыз және олардың өздеріне қандай қосымша жауапкершілік жүктейтінін түсінеміз. Жоғары оқу орындарының кәсіби қоғамдастықпен байланысы студенттер оқу барысында нақты жобалау процесіне қатысып, оқытушылар оқу бағдарламаларын сәулет саласы мен қоғамның қажеттіліктеріне қарай түзете алатын кезде тәжірибеге бағытталған сәулеттік білім беру стратегиясын енгізуді білдіреді. ЮНЕСКО/ХАА жарғысында сәулетшілер студенттерге: «Біз, сәулетшілер, тез өзгеретін әлемдегі тіршілік ету ортасының болашақ даму сапасына алаңдаймыз. 21 ғасырдағы әлемдік қауымдастықтың үмітін ақтайтын және бар мәдени мұраның барлық алуан түрлілігін сақтай отырып, адам қоныстарын тұрақты дамыту үшін жұмыс істейтін болашақ сәулетшілердің білімі мен дайындығын жақсарту үшін өз жауапкершілігімізді сезінеміз». Барлық қазақстандық сәулетшілер біздің қоныстарымыздың тіршілік ету ортасын қазір және келешекте де қалыптастыратын сапалы мамандарды даярлау жөніндегі міндеттерді шешу жоғары оқу орындары мен сәулет компанияларын шоғырландырудағы нақты қадамдарсыз мүмкін еместігін мойындайды деп сенемін.

Одақ Басқармасының мүшесі

ЖҰМЫС БЕРУШІНІҢ КӨЗҚАРАСЫ. СТАНИСЛАВ ШЕПЕЛЬ

Қазақстанда студенттік өндірістік тәжірибеден өту студенттер, жас мамандар, жоғары оқу орындары мен жұмыс берушілер үшін маңызды. Жұмыс берушінің бұл мәселеге көзқарасы да маңызды.

Біріншіден, студенттердің өндірістік тәжірибесі студенттерге оқу кезінде алған теориялық білімдерін іс жүзінде қолдануға мүмкіндік береді. Бұл оларға нақты кәсіби ортада қалай жұмыс істеу керектігін жақсы түсінуге және өз білімдерін тиісті жағдайларда қолдануға көмектеседі. Сондай-ақ студенттер өз саласында жаңа технологиялар мен жұмыс әдістерін үйрене алады.

Екіншіден, студенттік өндірістік тәжірибе кезінде жұмыс берушілер жас мамандардың бойынан іздейтін қажетті мамандықтар мен лауазымдарды, икемді дағдыларды (soft skills) студенттер арасында қалыптастыруға ықпал ете алады. Бұған қарым-қатынас дағдылары, топта жұмыс істеу қабілеті, өзін-өзі ұйымдастыру, кәсіби және этикалық мінез-құлқы және т.б. кіреді. Жобалық фирмадағы тәжірибе студенттерге осы дағдылар мен кәсіби құзыреттерді алуға, сол арқылы еңбек нарығында бәсекеге қабілеттілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Үшіншіден, студенттік өндірістік тәжірибе студенттерге жұмыс берушілермен байланыс орнатуға және өздерінің кәсіби желісін құруға мүмкіндік береді. Тәжірибе барысында орнатылған танысу мен байланыс жоғары оқу орнын бітіргеннен кейін жұмыс іздеуге негіз бола алады.

Сонымен, студенттердің өндірістік тәжірибесі жұмыс берушілерге студенттердің әлеуетін бағалауға және олардың компаниядағы белгілі бір лауазымға сәйкес келетіндігін анықтауға мүмкіндік береді. Тәжірибе жұмыс берушіге жұмыс ортасына бейімделетін студенттің қажетті дағдылар мен білімге ие екендігін көруге мүмкіндік береді.

KAZGOR Алматы сәулет жоғары оқу орындарының жоғары курс студенттерінің өндірістік тәжірибеден өтуі мәселесінде тұрақты серіктесі болып табылады. Компания бір ай ішінде өндірісте оқитын практиканттарды іріктеу жүргізіп, оларға тәжірибелі тәлімгер бекітеді. Жобалармен жұмыс істеу үшін компанияда ең заманауи графикалық және есептік бағдарламалары қолданылады. Жалпы, студенттік өндірістік тәжірибеден өту жоғары оқу орындары, студенттер, жұмыс берушілер және біз жұмыс істейтін бүкіл сала үшін үлкен маңызға ие.

KAZGOR жобалау академиясының Жобалардың бас сәулетшісі

III «WORLD IN FLORENCE» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СӘУЛЕТ ФЕСТИВАЛІ

2023 жылғы 21-23 қарашадан бастап Италияда дәстүрлі түрде Ромуальдо дель Бианко Қоры қолдайтын "WORLD IN FLORENCE" III халықаралық сәулет фестивалі өтті. "Флоренциядағы бейбітшілік" – бұл 2021 жылы болашақ сценарийлерді анықтауға, озық тәжірибені таратуға және құндылығын арттыруға бағытталған белсенді диалогқа жас ұрпақ пен сәулетші сарапшыларды көбірек тарту үшін басталған бес жылдық жоба. "WORLD IN FLORENCE" халықаралық фестивалінің жобасы аумақтық қонақжайлылық, әлеуметтік және экологиялық даму, әртүрлілік пен инклюзивтілікті құрметтеу идеяларын енгізуге бағытталған. Фестиваль БҰҰ-ның 2030 жылға дейінгі Тұрақты даму күн тәртібін "туризмнен тыс өмір" тұрғысынан қолдайды, бұл жергілікті мәдени контекстпен және қоршаған ортамен үйлесімді ұтқырлыққа ықпал етеді". Гранттық жоба аясында ХБК сәулет факультетінің (СФ) оқытушылары Эльвира Данибекова – СА қауымдасқан зерттеуші-профессоры – гранттық жобаның жетекшісі, Ю.Онищенко – СФ проф.көмекшісі – жобаның ғылыми қызметкері, ХБК студенттер тобымен "WORLD IN FLORENCE" фестиваліне қатысты. ХБК командасы – СФ студенттері: Д. Абуова, А.Канафина және Т.Балманова фестиваль конференциясында баяндама жасап, III дәрежелі дипломмен және «Үздік ерекше баяндама» дипломымен марапатталды.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СӘУЛЕТТІК БІЛІМ БЕРУДІ ДАМУДЫҢ КЕЛЕШЕГІ

Политех университетінде басталған Қазақстандағы сәулет біліміне 60 жылдан астам уақыт болды. Мыңдаған түлектерді алдымен Политехте, содан кейін мамандандырылған сәулет және құрылыс институтында, сондай-ақ елдің басқа сәулет факультеттерінде дайындады. 2004 жылдан бастап Қ.И. Сәтбаев атындағы ҚазҰТУ-да сәулетшілерді даярлау жанданды. Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТУ-да «Сәулет» кафедрасында болашақ сәулетшілерді жаңа қызмет жағдайларына дайындаудың түрлі тәсілдерін белсенді іздеу жүріп жатыр; оқу пәндерін игерудің жаңа және қазірдің өзінде пысықталған әдістерін біріктіретін оқытудың бірнеше тұжырымдамалық модельдері жасалды.

Сәулет және құрылыс институтының директоры Б. Құспанғалиевтің мақаласын (орыс тілінде) ҚР СО [сайтынан](#) оқуға болады.

SATBAYEV УНИВЕРСИТЕТІ МЕН ГОНКОНГ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ СЕРІКТЕСТІК КЕЛІСІМІ

2023 жылдың қараша айының соңғы күндерінде Satbayev University-ге Басқарма Төрағасы Лестер Хуан бастаған Гонконг қалалық университеті немесе CityU университетінің делегациясы келді. Кездесу аясында Satbayev University базасында CityU университетінің филиалын ашу туралы үшжақты келісімге қол қойылды. Келісімге CityU президенті, профессор Фредди Бой және ҚР Ғылым және жоғары білім вице-министрі Дархан Ахмед-Зәки және Satbayev University ректоры Мейрам Бегентаев қол қойды. Ынтымақтастық шеңберінде ҚР-да инженерия және жасанды интеллект сияқты салаларда жоғары білікті мамандар даярлау

жоспарлануда. Ынтымақтастықтың басым бағыттарының бірі сәулет және құрылыс болып табылады. Жаңа Халықаралық бағдарламалар бойынша оқуға түскен қазақстандық студенттердің бакалавр және магистр дәрежесін алуға және Гонконгта "3+1+1" форматы бойынша бір жыл оқуға мүмкіндігі болады. Бағдарламаларды Satbayev University "Сәулет" кафедрасының мамандары CityU университетінің өкілдерімен бірлесіп әзірлейді және екі университеттің үздік жетістіктерін ескеретін болады. Сондай-ақ, бірлескен зерттеулер мен жарияланымдар, академиялық алмасу жоспарланған. CityU өкілдері өз университетінің жұмысы мен жетістіктерін егжей-тегжейлі таныстырып, қазақстандық әріптестерімен ынтымақтастық туралы өз көзқарастарымен бөлісті. "Бізге шаблондар қажет емес, бізге таланттар керек", - деді CityU президенті Фредди Бой әңгімеде. Сондай-ақ, CityU делегациясы Satbayev University ғылыми инфрақұрылымымен, оның жетістіктері мен жобаларымен, және де Қазақстанның бай мәдениетімен танысты.

СӘУЛЕТШІ ӘДІЛЖАН МҰСАНЫҢ ШЕБЕРЛІК САБАҒЫ

2024 жылдың 12 қаңтарында ҚР Сәулетшілер одағының қолдауымен KAZGOR жобалау академиясында жас сәулетші және суретші Әділжан Мұсаның «Жапониядағы қала құрылысы мен тұрғын-үй құрылысы» тақырыбында шеберлік сабағы өтті. Әділжан Мұса Құрылыс және жайлылық саласындағы ең озық ел - Жапонияның құрылысы туралы таныстырылымын ұсынды. Жапонияның қала құрылысының негізгі тұжырымдамасында қаланың кез-келген жерінде тұрған адам 15 минуттың ішінде керек жеріне жете алу идеясы жатыр. Шеберлік сабақта Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін толығымен жойылып, 10 жыл ішінде нөлден қалпына келтірілген Токионың қайғылы оқиғасы баяндалды. Осы сәттен бастап елдің құрылыс саласы жедел дами бастады. Жеке және көппәтерлі құрылыс – Жапониядағы кез-келген үйдің өлшем шамасы болып табылатын Жапонияның ұлттық жатын орны – татамиге негізделген. Жапония құрылысы аз шығын шығарып, жайлылыққа бағытталған. Бір көпқабатты үй бүкіл команданың үйлесімді және ұқыпты жұмысының арқасында 1-2 айдың ішінде салынып бітеді. Жапонияда жобалау процесі барлық елдердегідей тұжырымдама мен нобайлық жоба кезеңінен емес, макеттен басталады. Жапонияның тапсырыс берушілері қысқа мерзімде өте сапалы идеяны талап етеді. Шеберлік сабағы кезінде қатысушылар спикерге Жапония сәулеті туралы сұрақтарына жауабын алды. Іс-шара соңында Әділжанға "Токио бойынша жолсілтеме" кітабы табыс етілді.

ArchIdea конкурсы

ҚР Сәулетшілер одағы мен Жас Сәулетшілер Клубы [шағын сәулет нысандарын әзірлеуге республикалық конкурс](#) жариялайды. Сәулетшілерге, дизайнерлерге, суретшілерге, мүсіншілерге, бейінді оқу орындарының студенттеріне, сондай-ақ жобалау ұжымдарына, сәулет шеберханаларына және Қазақстан мен шет елдер бюросының дизайнына ШСН (шағын сәулет нысандары) элементтерінің нобайлық жобасын жасау ұсынылады.

Өтінімдер 2024 жылдың 26 қаңтарынан бастап қабылданады. Жұмыстарды қабылдау 2024 жылғы 31 наурызда аяқталады. Байқау жеңімпаздары 2024 жылғы 10 сәуірде марапатталады. Жеңімпаздарды ақшалай сыйлықтар мен дипломдар күтеді. Конкурстың тұрақты серіктесі және демеушісі – Architas Group.

Байқауға info@kazarch.kz поштасы арқылы тіркелу керек. СҰРАҚТАРДЫ anton.fedyanin@kazgor.kz поштасына жолдауға болады. Конкурс шарттары толығырақ ҚР СО сайтында.